

I. Secția civilă

§1. Drept civil

1.1. Persoane

I. Regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate. Acțiune pentru restrângerea dreptului la libera circulație într-un stat care nu este membru al Uniunii Europene

Măsura restrângerii dreptului la liberă circulație a persoanelor returnate în baza unui acord de readmisie nu încalcă prevederile art. 48 din Tratatul CE, ale art. 4 din Directiva nr. 2004/38/CE și nici ale art. 53 din Constituția României, deoarece constituie o măsură necesară, într-o societate democratică, pentru protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor, fiind justificată și de interesul public.

Decizia civilă nr. 126 din 17 septembrie 2008

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Tribunalului Iași sub nr. 3723/99/2008, reclamanta D.G.P. București a chemat în judecată pârâtul D.M.C., pentru a se dispune restrângerea dreptului la liberă circulație pentru cel mult trei ani pe teritoriul Elveției. Prin sentința civilă nr. 907 din 18 iunie 2008 a Tribunalului Iași, s-a respins acțiunea formulată de reclamanta D.G.P. București în contradictoriu cu pârâtul D.M.C. Pentru a se pronunța astfel, prima instanță a reținut că România a devenit membră a UE la 1 ianuarie 2007 și că, din această perspectivă, restrângerea dreptului la liberă circulație trebuie să aibă în vedere nu numai legislația internă a României, dar și art. 27 din Directiva nr. 2004/38/CE. Articolul 27 din Directiva nr. 2004/38/CE prevede că „statele membre pot restrânge libertatea de circulație în străinătate și de ședere a cetățenilor Uniunii și a membrilor lor de familie, indiferent de cetățenie, pentru motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică. Aceste motive nu pot fi invocate în scopuri economice”. Or, în cauză nu rezultă că D.M.C. s-ar afla în una dintre cele trei situații mai sus expuse în art. 27 din Directiva nr. 2004/38/CE, iar acordul de readmisie încheiat de România cu Elveția

nu produce consecințe juridice raportat la această directivă a Comisiei Europene și la art. 48 din Tratatul CE.

Împotriva sentinței civile nr. 907 din 18 iunie 2008 a formulat apel D.G.P. București.

Prin decizia nr. 126 din 17 septembrie 2008 a Curții de Apel Iași, s-a admis apelul formulat de D.G.P. București și a fost schimbată în tot sentința civilă nr. 907 din 18 iunie 2008 a Tribunalului Iași, în sensul că a fost admisă acțiunea formulată de D.G.P. București în contradictoriu cu pârâtul D.M.C. și s-a dispus restrângerea exercitării dreptului la liberă circulație pe teritoriul Elveției a pârâtului D.M.C., pe o perioadă de un an, cu începere de la 17 septembrie 2008. Pentru a se pronunța astfel, Curtea de Apel Iași a reținut că pârâtul D.M.C. a fost returnat din Elveția la data de 3 februarie 2008, neavând pașaport, împrejurare recunoscută și de pârât.

Pentru stoparea migrației, România a încheiat acorduri de readmisie și cu țările care nu sunt membre ale Uniunii Europene, printre care și Elveția. Între România și Elveția a fost încheiat un astfel de acord de readmisie, care stabilește ca fiecare parte contractantă să readmită pe teritoriul statului, la cererea celeilalte părți contractante și fără formalități, orice persoană care nu îndeplinește condițiile de intrare sau nu îndeplinește condițiile privind șederea pe teritoriul statului contractant.

În temeiul dispozițiilor Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, restricția poate fi instituită împotriva cetățeanului român returnat în baza unui acord de readmisie. Elveția nu a aderat la Uniunea Europeană și nu îi sunt aplicabile dispozițiile art. 48 din Tratatul CE, precum și cele ale art. 27 și art. 4 din Directiva nr. 2004/38/CE, dispoziții ce se aplică numai statelor membre. Prin urmare, măsura returnării luată de autoritățile elvețiene nu a încălcat dreptul la liberă circulație al pârâtului, motivat de acordul de readmisie încheiat între România și Elveția.

Totodată, curtea de apel a mai reținut că această măsură nu încalcă prevederile Constituției și este o măsură necesară într-o societate democratică pentru protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor, fiind justificată și de interesul public.

În consecință, curtea de apel a admis apelul formulat de D.G.P. București, a schimbat în tot sentința civilă nr. 907 din 18 iunie 2008 a Tribunalului Iași, în sensul că a fost admisă acțiunea formulată de D.G.P. București în contradictoriu cu pârâtul D.M.C. și s-a dispus restrângerea exercitării dreptului la liberă circulație a pârâtului pe teritoriul Elveției, pe o perioadă de un an, cu începere de la 17 septembrie 2008, data pronunțării deciziei instanței de apel.

2. Restrângerea dreptului la liberă circulație în statele Uniunii Europene. Condiții

Legea nr. 248/2005, art. 38

Restrângerea dreptului la liberă circulație a cetățenilor români în străinătate în statele membre ale Uniunii Europene este supusă condițiilor prevăzute de art. 27 din Directiva nr. 2004/38/CE, care sunt de imediată aplicare. Dispozițiile Legii nr. 248/2005 se interpretează în acord cu legislația comunitară.

Decizia civilă nr. 140 din 24 septembrie 2008

Tribunalul Iași, prin sentința civilă nr. 903 din 18 iunie 2006, a respins sesizarea reclamantei D.G.P. București, prin care a solicitat restrângerea exercitării dreptului de liberă circulație în Franța, pe o perioadă de 3 ani, a pârâtei M.P. Reclamanta a susținut că, la data de 20 aprilie 2008, în baza acordului de readmisie încheiat de România cu Republica Franceză, aprobat prin H.G. nr. 278/1994, pârâta a fost returnată, întrucât se afla într-o situație nelegală pe teritoriul aceluia stat. S-a mai invocat faptul că măsura returnării a fost dispusă de autoritățile franceze pentru că pârâta nu a respectat legislația acestui stat. Prin documentele internaționale la care România este parte, a arătat reclamanta în sesizare, cetățenii români care circulă în străinătate au obligația de a nu desfășura activități care să compromită imaginea României, de a respecta atât legislația statului în care se află, precum și scopul pentru care li s-a acordat dreptul de a intra și a rămâne pe teritoriul statului gazdă.

În soluționarea cauzei, tribunalul a apreciat necesitatea restrângerii dreptului la liberă circulație al pârâtei, cetățean român și cetățean al Uniunii Europene, prin raportare la situația de fapt dovedită, la noua ordine juridică din România determinată de aderarea la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007. Astfel, în cuprinsul sentinței au fost prezentate și interpretate dispozițiile art. 38, art. 39 și art. 52 din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, Directiva nr. 2004/38/CE (art. 27), constatându-se că norma internă era parțial incompatibilă cu norma comunitară.

Instanța de prim grad a reținut că în cauză erau aplicabile principiile dreptului comunitar, astfel cum sunt stabilite în jurisprudența Curții Europene de Justiție, Directiva nr. 2004/38/CE, ale cărei dispoziții nu au fost transpuse de România în dreptul intern, Legea nr. 248/2005 nefiind modificată și armonizată cu prevederile legislației comunitare. Astfel, art. 27 din directivă prevede situațiile de excepție în care se poate dispune restrângerea dreptului la liberă circulație, respectiv ordinea, siguranța sau

sănătatea publică. Măsurile luate din motive de ordine publică sau siguranță publică respectă principiul proporționalității și se întemeiază exclusiv pe conduita persoanei în cauză, care trebuie să constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății, neputând fi acceptate motivări care nu sunt direct legate de caz sau care țin de considerații de prevenție generală.

Tribunalul a constatat că nu s-au invocat și alte circumstanțe reale sau personale referitoare la conduita pârâtei, situație în care instanța nu a putut să rețină în niciun caz că prezența pârâtei pe teritoriul francez ar fi constituit „o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății”, mai ales în condițiile în care directiva dispunea că „nu pot fi acceptate motivări care nu sunt direct legate de caz sau care sunt legate de considerații de prevenție generală”.

Prin raportare la dispozițiile art. 27 din directivă, prima instanță a apreciat că nici chiar simpla nerespectare a condițiilor prevăzute de legea franceză, referitoare la dreptul de ședere pe teritoriul său a unui cetățean român – nerespectare care nu a fost dovedită în cauză –, nu putea fi încadrată în sfera noțiunilor de ordine, siguranță sau sănătate publică, pentru a se putea admite acțiunea.

Statul al cărui cetățean a fost îndepărtat nu ar putea îngrași însă libertatea de circulație a acestuia, a arătat tribunalul în considerentele hotărârii atacate, decât în situațiile de excepție prevăzute în art. 27 din directivă și care trebuie dovedite ca atare.

Sentința reținea și considerente privind incidența art. 307 din Tratatul CE, care prevedeau că „Dispozițiile prezentului tratat nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor care rezultă din convențiile încheiate anterior intrării în vigoare a prezentului tratat între unul sau mai multe state membre, pe de o parte, și unul sau mai multe state terțe, pe de altă parte”.

Tribunalul a constatat că acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Franceze privind readmisia persoanelor aflate în situație ilegală, aprobat prin H.G. nr. 278/1994, nu reglementează obligații specifice în sarcina României privind luarea unor măsuri de restrângere a libertății de circulație a persoanelor care au fost returnate din Franța, că singura obligație esențială asumată de România prin acest acord a fost aceea de a readmite cetățenii săi care au fost îndepărtați de către statul francez. Convenția trebuie interpretată și aplicată în sensul dispozițiilor art. 234 alin. (3) din tratat, respectiv prin apelarea la toate mijloacele corespunzătoare pentru eliminarea incompatibilităților, ținând cont că fiecare dintre statele membre face parte integrantă din Comunitate și, din această cauză, sunt inseparabil legate de crearea instituțiilor comune, între care și instanța de judecată care poate refuza aplicarea normelor incompatibile tratatului, atâta vreme cât statul nu și-a îndeplinit obligația pozitivă de a reacționa în termen util pentru eliminarea unor astfel de incompatibilități.

Împotriva hotărârii Tribunalului Iași a declarat apel D.G.P. București, invocând următoarele motive: îndepărtarea pârâtei de pe teritoriul statului francez și documentele întocmite de autorități atestau că pârâta, așa cum a recunoscut în declarația dată, era condamnată la un an închisoare pentru proxenetism în formă agravată, asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, acestea constituind motive de siguranță publică. Curtea de Justiție a Comunității Europene, în cazul C-33/2007, a hotărât că „statele membre sunt libere să stabilească cerințele de ordine publică și siguranță publică, în conformitate cu nevoile lor naționale, care pot varia de la un stat membru la altul și de la o perioadă la alta. Autoritățile române nu au competența de a cerceta și a se pronunța asupra legalității și temeiniciei actului de returnare săvârșit de autoritățile franceze, ci doar de a lua act de această măsură și de a pune în executare prevederile corespunzătoare din legislația națională. Dreptul intern nu contravine dreptului comunitar, dispozițiile art. 18 din Tratatul CE și art. 27 din Directiva nr. 2004/38/CE din 29 aprilie 2004 „nu se opun unei reglementări naționale care permite restrângerea dreptului unui resortisant al unui stat membru de a se deplasa pe teritoriul unui alt stat membru, în special dacă a mai fost returnat anterior din acel stat”. Măsura dispusă prin art. 38 lit. a) din Legea nr. 248/2005 se circumscrie situațiilor expres și limitativ prevăzute în art. 53, apărarea securității naționale și a ordinii publice, cum a hotărât Curtea Constituțională a României prin Decizia nr. 855 din 28 noiembrie 2006. Măsura returnării și prevederile H.G. nr. 278/1994 sunt aplicabile nu numai anterior, ci și ulterior aderării României la Uniunea Europeană, aspect ce rezultă și din art. 39 și art. 52 din Legea nr. 248/2005, deoarece pârâta – prin conduita sa – a adus atingere imaginii și intereselor României în raporturile cu statele Uniunii Europene.

Apelul este întemeiat, pentru considerentele expuse în continuare: reclamata și-a întemeiat în drept sesizarea pe dispozițiile Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, act normativ care reglementează dreptul, condițiile în care cetățenii români pot călători în străinătate, obligațiile pe perioada șederii în străinătate, dispoziții procedurale, tranzitorii și finale.

Limitarea exercitării dreptului cetățenilor români la libera circulație se poate face numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege. Măsura are caracter individual și poate fi dispusă de România, stat membru al Uniunii Europene, pe teritoriul unui stat membru numai sub rezerva limitărilor și condițiilor prevăzute prin Tratatul CE și prin Directiva nr. 2004/38 prin art. 27.

Instanța de fond a aplicat direct dreptul comunitar, reținând incompatibilitatea parțială a normei interne. Modificarea și completarea succesivă a Legii nr. 248/2005 s-a dispus de legiuitor în acord cu documentele internaționale în domeniul protecției drepturilor omului, legea fiind aplicabilă

și ulterior aderării. Statele membre au dreptul de a restrânge libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii și a membrilor lor de familie, indiferent de cetățenie, pentru motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică.

Motivarea în fapt a sesizării și probele administrate au impus – în aplicarea Legii nr. 248/2005 și a incidenței art. 27 din Directiva nr. 2004/38/CE – instanței naționale de a stabili dacă comportamentul intimitei reprezenta o amenințare pentru ordinea publică sau securitatea publică pentru statul de pe teritoriul căruia a fost returnată, aspecte pe care tribunalul nu le-a examinat în raport de probele administrate.

Cetățenii români, alături de dreptul la liberă circulație, au și obligații, între care și acelea de a respecta legislația statului în care se află, scopul pentru care li s-a acordat dreptul de a intra și, după caz, a rămâne pe teritoriul statului respectiv, în condițiile stabilite prin legislația acestuia sau prin documentele internaționale semnate cu România, iar în calitate de cetățeni ai Uniunii se bucură de drepturi și se supun obligațiilor prevăzute în Tratat. Dreptul la liberă circulație nu este absolut, ci poate fi limitat în condițiile stabilite prin Legea nr. 248/2005, aplicabilă în cauza de față, și ulterior aderării.

Curtea a constatat că restrângerea dreptului intimitei la liberă circulație, solicitată de reclamantă, este motivată pe readmisia acesteia conform acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Franceze, aprobat prin H.G. 278/1994, care constituie „procedura”, și pe conduita acesteia în statul gazdă. Readmisia s-a dispus urmare a condamnării intimitei prin sentința Tribunalului de Mare Instanță din Lyon, din data de 6 iulie 2007, la „un an închisoare pentru proxenetism agravat, asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, motive de siguranță publică”. Instanța franceză a ordonat și interdicția pe teritoriul național francez, măsură pusă în executare în modalitatea prevăzută de acordul încheiat de cele două state, Franța și România, membre ale Uniunii. Intimata a recunoscut că era condamnată, fiind arestată de autoritățile franceze și eliberată la 12 aprilie 2008, dată la care s-a dispus și executat readmisia.

Articolul 27 din Directiva nr. 2004/38/CE trebuia interpretat și aplicat în sensul că statele membre de origine pot restrânge libertatea de circulație și ședere a cetățenilor săi, ce au și cetățenia Uniunii, pentru încălcarea legislației statului membru din care au fost repatriați și cu care România are încheiat un acord de readmisie.

Limitarea exercițiului dreptului cetățeanului român în străinătate, cetățean și al Uniunii Europene, s-a solicitat nu pentru ședere ilegală, ci urmare a săvârșirii de infracțiuni pe teritoriul statului francez, a condamnării la pedeapsa închisorii și a încălcării obligației impuse prin art. 5 din Legea nr. 248/2005, de a respecta legislația statului în care se află.

Faptul că în sesizare temeiul de drept este numai enunțat, Legea nr. 248/2005 impune instanței – la situația de fapt invocată și dovedită – să stabilească, în speță, dacă legea internă este în concordanță cu Directiva nr. 2004/38/CE.

Curtea de apel a avut în vedere că statele membre pot să restrângă libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii Europene pentru motive de ordine publică sau securitate publică, pe care autoritățile naționale competente le pot aprecia în limitele impuse prin tratat. Comportamentul persoanei în cauză este determinant pentru un stat membru, în anumite circumstanțe, pentru a limita dreptul la liberă circulație propriilor cetățeni într-un alt stat membru. Încălcarea legislației statului gazdă în modalitatea asocierii pentru săvârșirea de infracțiuni, a comiterii infracțiunii de proxenetism agravat, condamnarea la pedeapsa închisorii constituie motive de ordine publică în sensul art. 27 din directivă. Totodată, readmisia pentru încălcarea legislației statului francez, în speță, conform dreptului intern, impunea limitarea exercitării dreptului intimei la liberă circulație în temeiul art. 38 lit. a) din Legea nr. 248/2005, art. 27 din directivă nefiind încălcat.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 296 C. proc. civ., curtea a admis apelul, a schimbat în tot sentința, a admis acțiunea, dispunând restrângerea dreptului la liberă circulație al pârâtei M.P. pe teritoriul Republicii Franceze, pentru o perioadă de trei ani de la data pronunțării hotărârii. La stabilirea duratei, curtea a avut în vedere motivele pentru care s-a dispus readmisia, săvârșirea de infracțiuni fiind o amenințare reală, gravă, ce afectează interesele fundamentale ale societății, ordinea publică.

3. Restrângerea exercitării dreptului la liberă circulație în statele Uniunii Europene. Motive

Legea nr. 248/2005, art. 38

Măsura restrângerii dreptului la liberă circulație în străinătate a cetățenilor români poate fi dispusă cu privire la persoana care a fost returnată dintr-un stat membru al Uniunii Europene, în baza unui acord de readmisie încheiat între România și acel stat, numai pentru motive de ordine publică, securitate publică sau sănătate publică.

Decizia civilă nr. 119 din 2 iulie 2008

Prin sentința civilă nr. 2100 din 14 noiembrie 2007, pronunțată de Tribunalul Iași, s-a respins acțiunea formulată de reclamanta Direcția Generală de Pașapoarte București în contradictoriu cu pârâțul Z.I.F.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță a reținut următoarele: noțiunea de libertate a circulației persoanelor având cetățenia română (în speță s-a pus problema restrângerii dreptului la libera circulație a unui cetățean român) include în sfera sa următoarele componente:

- dreptul cetățeanului român de a circula liber pe teritoriul României;
- dreptul cetățeanului român de a-și stabili domiciliul sau reședința pe teritoriul României;
- dreptul cetățeanului român de a emigra într-un alt stat;
- dreptul cetățeanului român de a intra pe teritoriul României;
- dreptul cetățeanului român de a părăsi teritoriul României pentru a circula sau a se stabili într-un alt stat.

Dintre drepturile enumerate mai sus, în cauza de față era relevantă doar ultima componentă, respectiv dreptul pârâtului de a părăsi teritoriul României, pentru a pătrunde pe teritoriul Danemarcei (România devenind membră a Uniunii Europene de la 1 ianuarie 2007, a rezultat că, potrivit art. 52 din Legea nr. 248/2005, interdicția la libera circulație putea fi teoretic impusă doar cu privire la teritoriul Danemarcei).

În ceea ce privește principiul de bază în materia liberei circulații a persoanelor având cetățenia română, atât legea internă, cât și legislația comunitară au stabilit regula potrivit căreia dreptul la libera circulație a cetățenilor români pe teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene este garantat – art. 25 din Constituția României, art. 18 din Tratatul CE, art. 4 din Directiva nr. 2004/38/CE. Cât privește excepțiile de la această regulă, ele se regăseau atât în cuprinsul legii interne – art. 38 și art. 39 din Legea nr. 248/2005 –, cât și în cuprinsul legislației comunitare – art. 27 din Directiva nr. 2004/38/CE.

Prin urmare, instanța a supus examinării următoarele probleme:

- a) compatibilitatea normei interne cu cea comunitară în ceea ce privește excepția de la principiul libertății cetățeanului român de a ieși din țară, în scopul de a călători pe teritoriul Danemarcei;
- b) identificarea normei juridice aplicabile în ceea ce privește restrângerea dreptului la libera circulație;
- c) aplicarea normei juridice aplicabile la situația de fapt din speța de față.

Procedând la acest demers juridic, instanța a reținut următoarele:

- a) Cu privire la compatibilitatea normei interne cu cea comunitară, în ceea ce privește excepția de la principiul libertății cetățeanului român de a ieși din țară, în scopul de a călători pe teritoriul Danemarcei, instanța a constatat următoarele: art. 38 lit. a) din Legea internă nr. 248/2005 prevedea că „restrângerea dreptului la libera circulație în străinătate a cetățenilor români poate fi dispusă pentru o perioadă de cel mult 3 ani (...) cu privire la persoana care a fost returnată dintr-un stat în baza unui acord de

readmisie încheiat între România și acel stat”. În schimb, art. 27 din Directiva nr. 2004/38/CE prevedea că „statele membre pot restrânge libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii și a membrilor lor de familie, indiferent de cetățenie, pentru motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică. Aceste motive nu pot fi invocate în scopuri economice”.

După cum s-a observat, norma comunitară prevedea în mod limitativ doar trei situații în care statul putea restrânge libertatea de circulație a persoanelor: afectarea ordinii publice, a siguranței publice sau a sănătății publice, pe când norma internă prevedea posibilitatea restrângerii dreptului la libera circulație dacă cetățeanul român a fost returnat dintr-un stat pe baza unui acord de readmisie, fără a se face nicio distincție în ceea ce privește persoana cetățeanului în cauză, respectiv dacă acesta prezenta sau nu un pericol pentru ordinea, siguranța sau sănătatea publică a statului din care a fost returnat. În aceste condiții, instanța a constatat că norma internă prevedea o categorie mai largă de situații posibile când se putea dispune restrângerea dreptului cetățeanului român la libera circulație în raport cu categoria situațiilor de excepție prevăzute de norma comunitară. Consecința firească era aceea că norma internă era parțial incompatibilă cu norma comunitară în ceea ce privește alte excepții la libera circulație a persoanelor decât cele ce vizau ordinea, siguranța sau sănătatea publică.

b) În ceea ce privește problema identificării normei aplicabile în cazul de față, respectiv norma internă sau norma comunitară, instanța a făcut aplicarea directă a principiilor dreptului comunitar, astfel cum au fost ele stabilite în jurisprudența Curții Europene de Justiție, reținând că, „atunci când dispozițiile unei directive apar, din punctul de vedere al conținutului lor, ca fiind necondiționate și suficient de precise, aceste dispoziții pot fi invocate, în absența unor măsuri de transpunere în termenul stabilit, împotriva oricărei dispoziții de drept intern neconforme cu directiva sau dacă sunt de natură să definească drepturi pe care particularii pot să le invoce împotriva statului” (Hotărârea Curții din 19 ianuarie 1982, cauza *Becker c. Finanzamt Münster-Innenstadt*).

Examinând conținutul dispozițiilor art. 27 din directivă, instanța a constatat că acestea stabileau într-un mod precis și lipsit de echivoc cele trei excepții de la principiul liberei circulații a persoanelor. De asemenea, examinând conținutul Tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană, instanța a constatat că România avea obligația ca, până la data de 1 ianuarie 2007, să transpună dispozițiile directivei în dreptul intern, obligație ce nu a fost însă îndeplinită, Legea nr. 248/2005 nefiind până în prezent modificată și armonizată cu dispozițiile cuprinse în directivă. În aceste condiții, instanța a făcut aplicarea efectului direct al directivei la situația de fapt dedusă judecății și, în considerarea principiului supremației

dreptului comunitar, a constatat că norma aplicabilă în prezentul litigiu, în care se solicita restrângerea dreptului la libera circulație a unui cetățean român, era norma comunitară, respectiv art. 27 și urm. din directivă.

c) În ceea ce privește aplicarea normei juridice comunitare la situația de fapt din speța de față, instanța a reținut următoarele: prin cererea de chemare în judecată, reclamanta D.G.P. a solicitat restrângerea dreptului pârâtului la libera circulație pe teritoriul Danemarcei, motivând cererea exclusiv pe considerentul că pârâtul a fost returnat de pe teritoriul acestui stat în baza unui acord de readmisie. Așa cum s-a arătat mai sus, art. 27 din directivă prevedea situațiile de excepție în care se putea dispune restrângerea dreptului la liberă circulație, respectiv ordinea, siguranța sau sănătatea publică. Măsurile luate din motive de ordine publică sau siguranță publică respectau principiul proporționalității și se întemeiau exclusiv pe conduita persoanei în cauză. Conduita persoanei în cauză trebuia să constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. Nu puteau fi acceptate motivări care nu erau direct legate de caz sau care vizau considerații de prevenție generală.

Prin raportare la dispozițiile art. 27 din directivă, instanța a apreciat că nici chiar simpla nerespectare a condițiilor prevăzute de legislația Danemarcei referitoare la dreptul de ședere pe teritoriul său a unui cetățean român (nerespectare care, oricum, nu a fost dovedită în cauză) nu putea fi încadrată în sfera noțiunilor de ordine, siguranță sau sănătate publică, pentru admiterea acțiunii de față.

Cu privire la eventuala incidență a dispozițiilor art. 307 din Tratatul CE, instanța a reținut că, potrivit acestui text de lege, „Dispozițiile prezentului tratat nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor care rezultă din convențiile încheiate anterior intrării în vigoare a prezentului tratat între unul sau mai multe state membre, pe de o parte, și unul sau mai multe state terțe, pe de altă parte. În măsura în care aceste convenții nu sunt compatibile cu prezentul tratat, statul sau statele membre în cauză recurg la toate mijloacele corespunzătoare pentru a elimina incompatibilitățile constatate. La nevoie, statele membre își acordă reciproc sprijin în vederea atingerii acestui scop și adoptă, dacă este cazul, o poziție comună. În aplicarea convențiilor menționate la primul paragraf, statele membre iau în considerare faptul că avantajele consimțite prin prezentul tratat de fiecare dintre statele membre fac parte integrantă din instituirea Comunității și, din această cauză, sunt inseparabil legate de crearea instituțiilor comune, de atribuirea de competențe în favoarea acestora și de acordarea acelorași avantaje de către toate celelalte state membre”.

Curtea Europeană de Justiție a interpretat acest articol astfel: „instanța națională, atunci când sesizează existența unei incompatibilități între

Tratat și un acord bilateral, poate evita aceasta prin interpretarea acordului într-o manieră cât mai largă și în conformitate cu dreptul internațional, în așa fel încât interpretarea să fie congruentă cu dreptul comunitar” (Hotărârea Curții din 18 noiembrie 2003, *Budějovický Budvar, národní podnik c. Rudolf Ammersin GmbH*).

În primul rând, instanța a constatat că acordul dintre România și Danemarca privind readmisia persoanelor aflate în situație ilegală, ratificat prin Legea nr. 66/2000, nu reglementa obligații specifice în sarcina României privind luarea unor măsuri de restrângere a libertății de circulație a persoanelor care au fost returnate din Danemarca. Singura obligație esențială asumată de România prin acest acord a fost aceea de a readmite cetățenii săi care au fost îndepărtați de regatul danez.

Chiar dacă ar fi existat o astfel de convenție bilaterală, prin care România și-ar fi asumat obligația de a interzice libertatea de circulație unui cetățean român pe teritoriul unui stat membru UE din care a fost îndepărtat, o astfel de convenție ar fi trebuit interpretată și aplicată în sensul dispozițiilor art. 234 alin. (3) din tratat, respectiv prin apelarea la toate mijloacele corespunzătoare pentru eliminarea incompatibilităților, ținând cont că fiecare stat membru este parte integrantă din Comunitate și, din această cauză, este inseparabil legat de crearea instituțiilor comunitare. Or, unul dintre aceste „mijloace” îl putea constitui chiar atitudinea instanței de judecată, care putea refuza aplicarea normelor incompatibile tratatului, atâta vreme cât statul nu și-a îndeplinit obligația pozitivă de a reacționa în termen util pentru eliminarea unor astfel de incompatibilități.

Având în vedere aceste considerente, instanța a respins ca nefondată acțiunea.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel D.G.P. din Ministerul Administrației și Internelor, criticând-o ca netemeinică și nelegală, apelanta susținând că, în condițiile existenței principiilor preeminenței dreptului comunitar și al aplicării directe a acestuia, măsura restrângerii exercițiului dreptului unui cetățean român la liberă circulație în străinătate, reglementată de art. 38 lit. a) din Legea nr. 248/2005, era condiționată de returnarea aceluși cetățean dintr-un alt stat în baza unui acord de readmisie încheiat de România cu acel stat, dacă acel cetățean a încălcat legislația statului de unde a fost returnat. Intimatul a fost returnat din Danemarca la data de 2 octombrie 2007, în baza acordului de readmisie încheiat cu acest stat, iar autoritățile române au luat act de măsura dispusă de statul străin, fără a putea cenzura returnarea intimatului, măsura restrângerii dreptului la liberă circulație a acestuia justificându-se în cazul de față pentru apărarea ordinii, situație prevăzută printre cele limitativ enumerate de art. 53 din Constituție.

Măsura dispusă prin art. 38 lit. a) din Legea nr. 248/2005 era circumscrisă situațiilor expres și limitativ prevăzute de art. 53 din Constituție, respectiv apărarea siguranței naționale și a ordinii publice, având în vedere că problema controlului migrației ilegale din România spre statele europene prezenta interes atât pe plan intern, cât și extern. Nu putea fi reținută argumentația potrivit căreia măsura restrângerii exercitării dreptului la liberă circulație în străinătate a personalelor care au fost returnate dintr-un stat în baza unui acord de readmisie încheiat între România și acel stat încălca prevederile din Constituție sau alte instrumente juridice internaționale referitoare la dreptul de liberă circulație.

Verificând actele și lucrările dosarului, instanța de apel a reținut că apelul este nefondat, motivat de faptul că, prin acțiunea introductivă de instanță, D.G.P. București a solicitat restrângerea exercitării dreptului la liberă circulație în Danemarca, pe o perioadă de cel mult 3 ani, a pârâtului Z.I.F., ca urmare a faptului că acesta a fost returnat din Danemarca la 2 octombrie 2007, în baza acordului de readmisie încheiat de România cu statul danez, în temeiul dispozițiilor art. 38 lit. a) din Legea nr. 248/2005, pârâtul fiind în culpă pentru nerespectarea condițiilor de călătorie în străinătate, prin conduita sa aducând atingere imaginii și intereselor României în raporturile cu Danemarca.

În dovedirea susținerilor sale, reclamantul a depus la dosarul cauzei declarația dată de pârât la 24 aprilie 2007 cu prilejul returnării sale din Danemarca în România și talonul cu datele de identificare a pârâtului.

Instanța de apel a reținut că noțiunea de libertate a circulației persoanelor având cetățenie română includea în sfera sa mai multe componente, în cauza de față având relevanță doar cea referitoare la dreptul cetățeanului român de a părăsi teritoriul României pentru a circula sau a se stabili într-un alt stat. România devenind membră a Uniunii Europene începând cu data de 1 ianuarie 2007, în mod corect instanța de fond a analizat situația de fapt a pârâtului din cauză în raport de noua ordine juridică din România, determinată de dobândirea calității de membru al UE a țării noastre. În atare condiții, aplicabilitatea dispozițiilor din legea internă se examina prin raportare la normele comunitare cu privire la libertatea de circulație și ședere a cetățenilor Uniunii Europene, prin compatibilitatea normei interne cu cea comunitară în ceea ce privește excepția de la principiul libertății cetățeanului român de a ieși din țară în scopul de a călători pe teritoriul Danemarcei și prin identificarea normei juridice aplicabile în ceea ce privește restrângerea dreptului la liberă circulație (a cetățeanului român) pentru speța de față.

Potrivit art. 38 lit. a) din Legea nr. 248/2005, restrângerea exercitării dreptului la liberă circulație în străinătate a cetățenilor români putea fi dis-

pusă pe o perioadă de cel mult 3 ani, numai în condițiile și cu privire la persoana care a fost returnată dintr-un stat în baza unui acord de readmisie încheiat între România și acel stat. Articolul 27 din Directiva nr. 2004/38/CE prevedea că „Statele membre pot restrânge libertatea de circulație și ședere a cetățenilor Uniunii și a membrilor lor de familie, indiferent de cetățenie, pentru motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică. Aceste motive nu pot fi invocate în scopuri economice”. S-a observat astfel că norma comunitară prevedea în mod limitativ doar trei situații în care statul ar putea restrânge libertatea de circulație a persoanelor: afectarea ordinii publice, a siguranței publice sau a sănătății publice, pe când norma internă prevedea posibilitatea restrângerii dreptului la liberă circulație dacă cetățeanul român a fost returnat dintr-un stat pe baza unui acord de readmisie, fără a se face nicio distincție în ceea ce privește persoana cetățeanului în cauză, respectiv dacă acesta prezenta sau nu un pericol pentru ordinea, siguranța sau sănătatea publică a statului din care a fost returnat.

Curtea Europeană de Justiție, în interpretarea dată art. 307 din Tratatul de Instituire a Comunității Europene, a statuat că „instanța națională, atunci când sesizează existența unei incompatibilități între tratat și un acord bilateral, poate evita aceasta prin interpretarea acordului într-o manieră cât mai largă și în conformitate cu dreptul internațional, în așa fel încât interpretarea să fie congruentă cu dreptul comunitar”.

S-a observat că acordul dintre România și Danemarca privind readmisia persoanelor aflate în situații ilegale, ratificat prin Legea nr. 66/2000, nu reglementa obligații specifice în sarcina României privind luarea unor măsuri de restrângere a libertății de circulație a persoanelor care au fost returnate din Danemarca. În atare condiții, decizia unui stat membru UE de a îndepărta un cetățean al altui stat membru nu atrăgea de drept obligația acestuia din urmă de a lua măsuri de interzicere a libertății de circulație a cetățeanului său. Statul al cărui cetățean a fost îndepărtat nu putea îngădi însă libertatea de circulație a acestuia – interzicerea de a părăsi țara, pentru a se întoarce pe teritoriul din care a fost îndepărtat – decât în situațiile de excepție prevăzute de art. 27 din Directiva nr. 2004/38/CE, care trebuiau dovedite pe deplin.

Față de toate aceste considerente, raportat la motivele de apel invocate, pe care curtea de apel le-a găsit nefondate, în conformitate cu dispozițiile art. 296 C. proc. civ., a fost respins apelul formulat de D.G.P. București împotriva sentinței civile nr. 2100 din 14 noiembrie 2007 a Tribunalului Iași.

1.2. Dreptul de proprietate și alte drepturi reale

A. Mijloace de dobândire și de apărare

4. Acțiune în grănițuire. Reconstituirea dreptului de proprietate conform Legii nr. 18/1991

C. civ., art. 584

Grănițuirea reprezintă o operațiune de delimitare, prin semne exterioare, a limitelor dintre două proprietăți vecine. Fiind un atribut al dreptului de proprietate, care nu se stinge prin neuz, este imprescriptibilă și poate fi realizată doar în baza actelor de proprietate, întrucât are ca scop delimitarea proprietăților limitrofe, ocazie cu care instanța are îndatorirea să determine amplasamentul și întinderea fondurilor învecinate, pentru ca apoi să stabilească linia de hotar, pe toată întinderea ei.

Decizia civilă nr. 319 din 5 septembrie 2008

Prin sentința civilă nr. 114 din 13 martie 2007, pronunțată de Judecătoria Răducăneni, a fost admisă acțiunea formulată de reclamantii Z.D. și Z.M. în contradictoriu cu pârâțul B.D. A fost stabilită linia de hotar între cele două proprietăți în punctele 16, A, B, C, conform planului de situație anexat raportului de expertiză, ce făcea parte din sentință. Pentru a pronunța această sentință, instanța de fond a reținut că, prin acțiunea înregistrată pe rolul acestei instanțe sub nr. 399 din data de 9 mai 2006, reclamantii Z.D. și Z.M. au chemat în judecată pe pârâțul B.D., pentru ca, în contradictoriu cu acesta și pe baza probelor administrate, să se dispună grănițuirea proprietăților, așa cum rezultă din hotărârile judecătorești definitive și irevocabile aflate la dosarul cauzei. În motivarea acțiunii, precizau reclamantii că prin decizia civilă nr. 172/2002 a Curții de Apel Iași s-a anulat parțial titlul de proprietate nr. 63071 din 1 februarie 1994, emis de Comisia județeană Iași de aplicare a Legii nr. 18/1991, pentru suprafața de 472 mp teren situat în intravilanul satul G., jud. Iași, identificat cadastral în tarlăua 17, parcela 791, rămânându-le în proprietate suprafața de 719 mp. Prin decizia nr. 173/2002, Curtea de Apel Iași a anulat parțial titlul de proprietate nr. 64164 din 21 aprilie 1997 prin care s-a reconstituit dreptul de proprietate numitei P.V., a cărei moștenitoare este reclamanta Z.M., pentru suprafața de 1.188 mp teren situat în intravilanul satului G., identificat cadastral în tarlăua 17, parcela 777-1, rămânându-i în proprietate suprafața de 1442 mp teren.

Analizând probatoriul administrat, instanța de fond a constatat că reclamantul era proprietarul suprafeței de 1191 mp teren înscris în titlul de proprietate nr. 63071 din 1 februarie 1994, iar autoarea reclamantului avea înscrisă în proprietate suprafața de 2610 mp, fiind eliberat titlul de proprietate nr. 64164 din 21 aprilie 1997. Aceste două suprafețe de teren au fost diminuate cu suprafața de 472 mp prin decizia civilă nr. 172/2002, respectiv cu suprafața de 1188 mp prin decizia civilă nr. 173 a Curții de Apel Iași.

Potrivit art. 584 C. civ., „orice proprietar poate îndatora pe vecinul său la grănițuirea proprietății lipite de a sa; cheltuielile grănițuirii se vor face pe jumătate”. Grănițuirea constituie o operațiune de delimitare, prin semne exterioare, vizibile, a limitelor dintre două proprietăți limitrofe, pentru a se ști limitele fondului asupra căruia poartă dreptul de folosință a proprietarilor celor două fonduri.

Prin raportul de expertiză topometrică efectuată în cauză, s-a stabilit că delimitarea suprafeței de 472 mp din suprafața de 1191 mp, conform deciziei civile nr. 172/2002, teren situat în tarlăua 17, parcela 791, și a suprafeței de 1.188 mp din suprafața de 2610 mp, conform deciziei civile nr. 173/2002 a Curții de Apel Iași, teren situat în tarlăua 17, parcela 777/1, urma să se facă prin punctele de contur 16, A, B, C, suprafața având amplasamentul între punctele 16, A, B, C, 13, 14, 15, 16, drept pentru care acțiunea a fost admisă.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel pârâțul B.D., criticând hotărârea atacată ca fiind nelegală și netemeinică. Prin decizia civilă nr. 113 din 13 februarie 2008, pronunțată de Tribunalul Iași, s-a admis apelul formulat de pârâțul B.D. împotriva sentinței civile nr. 114 din 13 martie 2007, pronunțată de Judecătoria Răducăneni, sentință pe care a schimbat-o în tot, în sensul că a fost respinsă ca prematură acțiunea formulată de reclamantii Z.D. și Z.M. în contradictoriu cu pârâțul B.D. În motivarea deciziei, instanța de apel a avut în vedere că, prin cererea introductivă, reclamantii-intimați au solicitat grănițuirea proprietății lor de cea a pârâtului-apelant, proprietăți stabilite prin decizia civilă nr. 172 din 30 ianuarie 2002 a Curții de Apel Iași și prin decizia civilă nr. 173 din 30 ianuarie 2002 a aceleiași instanțe. Prin decizia civilă nr. 172/2002 a Curții de Apel Iași a fost anulat în parte titlul de proprietate nr. 63071/1994, titular fiind Z.D., pentru suprafața de 472 mp, teren situat în T 17, P 791, intravilanul satului G. Prin decizia civilă nr. 173/2002 a Curții de Apel Iași, a fost anulat titlul de proprietate nr. 64164 din 21 aprilie 1997, titular P.V., pentru suprafața 1188 mp, teren situat în satul G., T 17, P 777-1.

Prin sentința civilă nr. 476/1992 a Judecătoriei Iași, s-a reconstituit dreptul de proprietate pârâtului B.D. și numiților B.A., B.A., C.A. asupra suprafeței de 0,48 ha teren în comuna G. (C.), sentință depusă la dosarul de fond. Prin sentința civilă nr. 5284 din 10 iunie 1992 a Judecătoriei Iași,

a fost reconstituit dreptul de proprietate acelorași petenți pentru suprafața de 4,39 ha teren situat în comuna G.

La efectuarea expertizei au fost avute în vedere cele două titluri de proprietate ale reclamanților-intimați și deciziile curții de apel. Pârâtul-apelant nu a prezentat niciun act de proprietate, expertul delimitând astfel doar proprietatea reclamanților. În apel s-au efectuat demersuri pentru identificarea titlului de proprietate al pârâtului, iar prin adresa nr. 48/2008, Primăria G. a comunicat faptul că pârâtul-apelant nu era beneficiarul niciunui titlu de proprietate, deoarece a refuzat semnarea fișei de punere în posesie. Este adevărat că dreptul de proprietate al pârâtului era recunoscut prin cele două hotărâri judecătorești, însă nu era stabilit amplasamentul terenului respectiv, procedura de reconstituire a dreptului de proprietate nefiind finalizată conform Legii nr. 18/1991 și H.G. nr. 890/2005; urma ca pârâtul să fie pus în posesie cu terenul respectiv, să se întocmească procesul-verbal în acest sens și să i se elibereze titlul de proprietate conform art. 33 și urm. din H.G. nr. 890/2005. Atât timp cât aceste operațiuni specifice nu au fost efectuate, grănițuirea nu putea fi realizată, însă art. 584 C. civ. dispune: „Orice proprietar poate îndatora pe vecinul său la grănițuirea proprietății lipite de a sa”, iar în cauza dedusă judecății era vorba despre doi proprietari, ale căror suprafețe de teren se învecinau.

Grănițuirea poate fi realizată doar în baza actelor de proprietate ale ambelor părți, acte ce atestă atât dreptului de proprietate, cât și amplasamentul obiectului dreptului. Grănițuirea în sine presupune despărțirea prin hotar a două proprietăți, și nu doar stabilirea limitelor unei proprietăți. Instanța de fond a stabilit doar limitele proprietăților reclamanților, ceea ce nu echivala cu stabilirea hotarului între două proprietăți alăturate. În situația în care reclamanții considerau că pârâtul le încălca dreptul de proprietate, aveau la dispoziție acțiunea în revendicare.

În raport de aceste considerente, tribunalul a invocat din oficiu excepția prematurității formulării acțiunii. La același termen din 16 ianuarie 2008, a mai fost invocată excepția lipsei coparticipării procesuale pasive. S-a apreciat însă prioritară soluționarea excepției prematurității formulării acțiunii, atât timp cât pârâtului nu îi fusese emis titlu de proprietate și nu se putea stabili cu certitudine numărul beneficiarilor. Potrivit acestor aspecte, tribunalul a admis apelul și, conform art. 296 C. proc. civ., a fost schimbată în tot sentința instanței de fond.

Împotriva acestei decizii au formulat recurs reclamanții Z.D. și Z.M., criticând hotărârea atacată ca fiind nelegală, pentru următoarele motive: instanța de apel a interpretat greșit actul juridic dedus judecății și situația de fapt atunci când a considerat că acțiunea în grănițuire ar fi prematură, întrucât procedura de reconstituire a dreptului de proprietate pe numele apelantului nu a fost finalizată. Recurenții considerau că instanța ar fi

trebuie să pună în discuția părților posibilitatea suspendării judecării, și nu să respingă acțiunea ca prematur introdusă. Refuzând amplasamentul propus și refuzând procesul-verbal de punere în posesie, pârâtul-apelant a dovedit că este de rea-credință, condiții în care instanța a „legalizat” comportamentul abuziv al apelantului, căruia îi profită starea de incertitudine astfel creată. Instanța de apel nu a avut în vedere că la dosarul cauzei există două hotărâri judecătorești, intrate în puterea lucrului judecat, din care rezultau atât calitatea de proprietar al pârâtului-apelant, cât și amplasamentul terenului său, astfel încât excepția invocată și admisă de instanța de apel era nelegală, fiind rezultatul unei interpretări juridice nelegale a actului juridic dedus judecării. Recursul a fost întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 8 și 9 C. proc. civ.

În termenul procedural, intimatul B.D. a formulat întâmpinare, solicitând respingerea recursului, întrucât motivele prezentate de reclamantii nu puteau constitui temei pentru modificarea deciziei atacate. Neemiterea titlului de proprietate a atras imposibilitatea delimitării celor două proprietăți învecinate, iar dacă reclamantii considerau că dreptul lor de proprietate era încălcat, puteau promova o acțiune în revendicare.

Analizând actele și lucrările dosarului raportat la motivele de recurs înveredate și dispozițiile legale incidente în cauză, curtea de apel a constatat că recursul formulat este neîntemeiat, având în vedere următoarele considerente: art. 584 C. civ. stipulează că „orice proprietar poate îndatora pe vecinul său la grănițuirea proprietății lipite de a sa (...)”. Din conținutul textului rezultă că prin acțiunea în grănițuire orice proprietar poate să obțină determinarea prin hotărâre judecătorească a limitelor dintre proprietăți și stabilirea traseului real pe care trebuie să îl urmeze hotarul. Grănițuirea presupune delimitarea prin semne exterioare a două proprietăți vecine, ce aparțin unor titulari diferiți, în cadrul acțiunii instanța are obligația să determine întinderea celor două fonduri învecinate și să stabilească linia de hotar pe toată întinderea acestora.

În speță, instanța de apel în mod corect a avut în vedere că stabilirea liniei de hotar, cerută în acțiunea în grănițuire, nu putea fi realizată atâta timp cât reclamantul nu a făcut dovada proprietății învecinate cu a sa. Este adevărat că prin decizia civilă nr. 476/1992 a Judecătoriei Iași, respectiv sentința civilă nr. 5284 din 10 iunie 1992 a Judecătoriei Iași, s-a reconstituit dreptul de proprietate în favoarea numiților B.D., B.A., B.A. și C.A. cu privire la suprafața de 0,48 ha teren, respectiv de 4,39 ha teren situate pe raza comunei G., jud. Iași. Cu toate acestea, cum judicios a reținut și instanța de apel, procedura de reconstituire a dreptului de proprietate nu a fost finalizată conform dispozițiilor Legii nr. 18/1991 și ale H.G. nr. 890/2005, în sensul că nu s-a realizat punerea în posesie și eliberarea titlului de

proprietate pe numele persoanelor cărora le-a fost reconstituit dreptul de proprietate.

Prin grănițuire se determină cu precizie suprafețele de teren ale celor două fonduri vecine și, întrucât în speță nu se poate determina, individualiza suprafața de teren învecinată cu cea a reclamanților, în mod legal și cu respectarea dispozițiilor din materia grănițuirii instanța de apel a concluzionat asupra prematurității acțiunii, atâta timp cât delimitarea proprietăților și stabilirea traseului de hotar nu se poate face în lipsa determinării amplasamentului și a individualizării terenului învecinat cu cel al reclamanților.

Drept urmare, constatându-se că instanța de apel a efectuat o corectă interpretare și aplicare a dispozițiilor legale consemnate în cauză, definind judicios actul juridic dedus judecății, curtea de apel a constatat că motivele de recurs înscrise în art. 304 pct. 8 și 9 C. proc. civ. nu își găsesc aplicabilitatea, astfel încât recursul formulat de reclamanți s-a vădit a fi nefondat și, drept consecință, în temeiul dispozițiilor art. 312 C. proc. civ., a fost respins ca atare.

B. Legea nr. 10/2001. Imobile preluate de stat în mod abuziv

5. Restituire în natură. Teren liber. Edificarea de construcții autorizate

Legea nr. 10/2001, art. 7, art. 10 alin. (2)

De regulă, imobilele preluate în mod abuziv se restituie în natură. În cazul în care sunt edificate noi construcții autorizate, persoana îndreptățită va obține restituirea în natură a părții de teren rămasă liberă, iar pentru suprafața ocupată de construcții noi, cea afectată servituților legale și altor amenajări de utilitate publică ale localităților urbane și rurale, măsurile reparatorii se stabilesc prin echivalent.

Decizia civilă nr. 82 din 14 mai 2008

Prin sentința civilă nr. 1306 din 13 noiembrie 2007 a Tribunalului Vaslui, s-a admis acțiunea formulată de B.G.C. și R.C.G. împotriva Fundației Pentru Tineret Vaslui, a fost anulată în parte dispoziția nr. 50 din 12 mai 2006, emisă de pârâtă, pe care a obligat-o să le restituie reclamanților suprafața de 902,58 mp situată în Vaslui, str. M.K. nr. 16, individualizată conform expertizei și planșei anexă nr. 4. Au fost menținute restul prevederilor dispoziției nr. 50/2006, emisă de pârâtă. Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond a reținut că prin procesul-verbal din 16

decembrie 1949 s-a făcut dovada că de pe urma autorului părților, B.A., a rămas printre altele și imobilul din litigiu. Din expertiza efectuată în cauză a rezultat că în 1971 imobilul vechi a fost demolat și în locul acestuia a fost edificată o construcție nouă, care ocupă tot terenul, mai puțin suprafața de 902,58 mp, care este liberă de construcții, dar este inclusă în domeniu public al primăriei.

Potrivit art. 18 lit. b) din Legea nr. 10/2001, când restituirea în natură nu mai este posibilă, deoarece imobilul nu mai există, se acordă măsuri reparatorii. În speță, imobilul vechi nu mai există, astfel că cererea reclamanților de restituire a acestuia în natură nu poate fi admisă, având în vedere dispozițiile legale mai sus enunțate. De asemenea, terenul aferent construcției noi edificate este de 1.256,15 mp și acesta este necesar pentru funcționarea construcției, astfel că nici acesta nu poate fi restituit, având în vedere investiția făcută pe el. Prin urmare, dispoziția atacată este legală cu privire la aceste capete ale acțiunii reclamanților.

Cât privește suprafața de 902,58 mp, în temeiul art. 18 alin. (1) din Legea nr. 10/2001, instanța a apreciat că poate fi restituită în natură, deoarece este liberă. În consecință, a fost admisă acțiunea reclamanților și a fost anulată în parte dispoziția, și anume pentru suprafața de 902,58 mp, astfel cum a fost individualizată în expertiză, pe care pârâta va fi obligată să o restituie.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta Fundația Pentru Tineret Vaslui, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, în sensul că în mod greșit a fost obligată la restituirea în natură a suprafeței de 902,58 mp către reclamanți, deoarece această suprafață de teren face parte din domeniul public, încât sub acest aspect se impune respingerea acțiunii reclamanților și că, totodată, se impune a se constata lipsa calității procesuale active a reclamantului R.C.G. în cauza de față, acesta deținând doar un certificat de calitate, și nu unul de moștenitor, pentru a fi îndreptățit la retrocedare, încât se impune respingerea cererii de chemare în judecată formulate de acest reclamant pe această excepție.

Împotriva aceleiași sentințe au declarat apel și reclamanții B.G.C. și R.C.G., criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, motivat de faptul că s-a dispus restituirea în natură a suprafeței de 902,58 mp care, de fapt, nici nu a făcut obiectul contestației lor și că, potrivit obiectului cererii de chemare în judecată, au solicitat restituirea în natură atât a imobilului construcției, cât și a terenului aferent acestora, cu atât mai mult cu cât din raportul de expertiză efectuat de instanța de fond rezultă cu claritate delimitarea clădirii vechi existente de cea nouă construită, raționamentul instanței că în cauză sunt aplicabile dispozițiile art. 19 alin. (1) din Legea nr. 10/2001 fiind greșit, dispozițiile art. 10 alin. (5) din lege fiind cele